

مای دررس

درباره پنجره‌ای به روشنایی

ما برای استفاده از سرمایه‌های خود «فرصت» کمی داریم. فرصت انسان با مرگ تمام می‌شود.

پرسش مهم

چه سرانجامی در انتظار انسان است؟ (درک آینده انسان)

آیا واقعاً پس از امروز، فردایی در کار است؟ اگر وجود دارد، چگونه است؟

www.my-dars.ir

دو دیدگاه در مورد زندگی پس از مرگ

دیدگاه اول: اعتقاد به معاد

قرآن انسان را دارای دو بُعد می‌داند

- ← بُعد جسمانی
- ← بُعد روحانی

بعد روحانی	بعد جسمانی
۱- تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و متلاشی نمی‌شود.	۱- مانند اجسام و مواد، در حال تغییر و دگرگونی است.
۲- پس از مرگ بدن باقی می‌ماند.	۲- سرانجام فرسوده و متلاشی می‌شود.
۳- آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد.	

عقیده پیامبران الهی در مورد «مرگ»

- ← مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی‌دانند.
- ← مرگ را غروبی برای جسم و تن انسان و طلوعی درخشان‌تر برای روح انسان می‌دانند.
- ← مرگ را پلی می‌دانند که آدمی را از یک مرحله هستی (دنیا) به هستی بالاتر (آخرت) منتقل می‌کند.

موضوع: دیدگاه پیامبران الهی در مورد مرگ

رسول خدا ﷺ فرمود:

- ← ۱- برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای بقا آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید.
- ← ۲- باهوش‌ترین مؤمنان دو ویژگی دارند: ۱- فراوان به یاد مرگ هستند. ۲- بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.
- ← ۳- التَّاسِ نِيَامُ فَاذَا مَاتُوا، انتبهوا! مردم [در این دنیا] در خواب‌اند، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند.

موضوع: دیدگاه پیامبران الهی و پیروان آن‌ها در مورد مرگ

عنکبوت، ۶۴

﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا﴾

الْأَلْهَوُ وَ لَعِبٌ

وَ اِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ

لِهُي الْحَيَاةُ

لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۶۴﴾

پیام آیه

- ① زندگی دنیا اگر بدون توجه به معاد باشد، چیزی جز سرگرمی و بازی (لهو و لعب) نیست.
- ② زندگی حقیقی و واقعی انسان در سرای آخرت شکل می‌گیرد.
- ③ انسان‌ها اگر بدانند، ارزش آخرت از ارزش دنیا بسیار بالاتر است.

ارتباط این آیه شریفه با احادیث پیامبر گرامی اسلام ﷺ تناسب مفهومی دارد.

پیامدهای اعتقاد به معاد

1 اولین پیامد اعتقاد به معاد، بیرون آمدن زندگی از بن بست و باز شدن پنجره امید و روشنایی به روی انسان است.

اثرات اولین پیامد اعتقاد به معاد در انسان

- ◀ انرژی فوق العاده و همت خستگی ناپذیر دارد.
- ◀ از کار خود لذت می برد.
- ◀ با تمام توان برای خدمت به خلق خدا می کوشد.
- ◀ می داند هیچ کار نیک او در آن جهان بی پاداش نمی ماند.
- ◀ می داند اگر به او ظلمی شود و نتواند از ظالمان حق خود را بگیرد در جهان آخرت خداوند آنان را به سزای اعمالشان می رساند.

موضوع: اولین پیامد اعتقاد به معاد

مآئده، ۶۹

﴿من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً و فلا خوفٌ عليهم و لا هم يحزنون﴾
کسی که به خدا و روز قیامت ایمان بیاورد و کار نیکو انجام دهد، پس هیچ ترس و اندوهی نخواهد داشت.

پیام آیه

- 1 این آیه بیانگر اولین پیامد اعتقاد به معاد است. (خروج زندگی از بن بست و ایجاد شور و نشاط در زندگی)
- 2 شرط زندگی بدون ترس و اندوه، ایمان به خدا و آخرت و انجام عمل صالح است.
- 3 انجام عمل صالح، همان عبادت خداوند است که هدف زندگی انسان بر شمرده شده است. (درس ۱ سال دهم)
- 4 دومین پیامد اعتقاد به معاد، «نترسیدن از مرگ» و «آمادگی برای فداکاری در راه خدا» است.
- خداپرستان حقیقی اگر چه در دنیا زندگی می کنند و زیبا هم زندگی می کنند، ولی دل به آن نمی سپرند پس مرگ را ناگوار نمی دانند.
- مرگ برای کسی ناگوار است که زندگی را محدود به دنیا می داند یا با کوله باری از گناه با مرگ مواجه می شود.
- نترسیدن خداپرستان از مرگ به معنای آرزوی مرگ نیست، بلکه مؤمنان از خدا عمر طولانی می خواهند که بیشتر عبادت و خدمت کنند تا به بهشت برسند.

نترسیدن از مرگ باعث می شود

- ◀ دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان شود.
 - ◀ شجاعت به مرحله عالی برسد.
- اگر زندگی دنیا برای انسان های مؤمن به معاد، چیزی جز ذلت نباشد به استقبال شهادت می روند.

موضوع: دومین پیامد اعتقاد به معاد

1 امام حسین ؑ در دو راهی ذلت و شهادت، شهادت را انتخاب کرد و فرمود:

«من مرگ را جز سعادت، و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی بینم.»

۲ امام حسین علیه السلام خطاب به یاران خود فرمود:

«مرگ چیزی نیست مگر پلی که شما را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت و کرامت و بهشت‌های پهناور و نعمت‌های جاوید عبور می‌دهد. پس کدام‌یک از شما کراهت دارد که از زندان به قصر منتقل شود؟»

دیدگاه دوم: انکار معاد

گروهی وجود دنیای پس از مرگ را انکار می‌کنند. آنان برای انسان حقیقتی جز تن و جسم او قائل نیستند. از نظر آنان، با فرارسیدن مرگ پرونده انسان برای همیشه بسته می‌شود.

در این دیدگاه

← مرگ پایان زندگی است.

← هر انسانی پس از مدتی زندگی در دنیا دفتر عمرش بسته می‌شود.

← انسان پس از مرگ رهسپار نیستی می‌شود.

موضوع: دیدگاه منکران معاد

جاثیه، ۲۴

﴿و قالوا ما هي

الآ حیاتنا الدّٰنیٰ

موت و نحیا

و ما یهلکنا الاّ الذّٰهر

و ما لهم بذلک من علم

ان هم الاّ یظنون﴾

[کافران] گفتند: زندگی و حیاتی

جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست.

همواره [گروهی از ما] می‌میریم و [گروهی] زنده می‌شویم

و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند.

البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند، بلکه

فقط ظن و خیال آنان است.

پیام آیه

۱ این آیه بیانگر دیدگاه منکران معاد و اعتقاد آنان در مورد زندگی پس از مرگ است. (دیدگاه دوم)

۲ منکران معاد تنها زندگی را زندگی در دنیا می‌دانند و پس از آن به معاد معتقد نیستند. (الآ حیاتنا الدّٰنیٰ)

۳ از دیدگاه آنان گذشت روزگار باعث مردن و نیستی انسان می‌شود. (و ما یهلکنا الاّ الذّٰهر)

۴ این عقیده باطل از روی گمان است و کافران هیچ‌گونه علم و آگاهی درباره آن ندارند.

پیامدهای انکار معاد

۱ با این دیدگاه انسانی که گرایش به جاودانگی دارد، زندگی چندروزه دنیا برایش بی‌ارزش می‌شود.

۲ او دچار یأس و ناامیدی می‌شود و شادابی و نشاط را از دست می‌دهد.

۳ چنین انسانی برای تسکین خود در راه‌هایی قدم می‌گذارد که روزبه‌روز بر سرگردانی و یأس او می‌افزاید.

۴ گروهی نیز می‌کشند با فراموش کردن مرگ، خود را به کاری سرگرم کنند تا آینده تلخ خود را فراموش کنند.

نکته این پیامدها شامل کسانی که معاد را قبول دارند اما این قبول داشتن به ایمان قلبی آن‌ها تبدیل

نشده است نیز می‌شود. این افراد با فرورفتن در هوس‌ها، دنیا را معبود خود می‌دانند و از یاد آخرت

غافل می‌شوند پس زندگی آن‌ها با منکران معاد فرقی ندارند.